

spiknutí a že pány k povstání pobízel. Účastnil prý se jejich politických porad. Pravidelné sbírky, na chudé v Jednotě odevdávna konané, byly vyloženy jako shromažďování velikých sum peněz ku podpoře odboje. Pátralo se po usvědčujících dokumentech. Bylo vytýkáno, že prý se Bratři po sborech s postem modlili za zdar stavovského podniku.

Byly to liché a patrně *úmyslně smyšlené domněnky* nebo schválně nesprávný výklad skutečností. Jednota i po veřejném vstupu pánů do jejích řad trvala na zásadě, že se věci náboženské se světskými mísit nesmějí a že se království Boží pomocí světské moci nebuduje. Penězi odboj v nejmenším nepodporovala. Páni se radili beze Starších; když pak mezi ně po hotové věci Augusta přišel, marně jim rozmlouval jejich rozhodnutí. [Ale, milí páni, bláznivou věc před sebe berete.] Byl-li kdo z Bratrů odpověden za účast na odboji, byli to páni. Král však nechtěl postihnout jen je, nýbrž Jednotu samu, a k tomu bylo třeba zasáhnout její duchovní vůdce. Jednota nesla důsledky toho, že se její panští členové stali jejími politickými představiteli a zastánci. Král ovšem rád užil záminky k akci dávno zamýšlené. A také činnost Augustova, směřující tak velikou měrou mimo meze Jednoty, upoutala nevlídnou pozornost k Jednotě, která se za jeho vedení nejvíce již jen tichou společností, pěstující náboženský život v ústraní svých sborů, ale k činu hotovou složkou veřejného života. V říjnu 1547 obnovil Ferdinand *Jakubský mandát*, jako by se dovolával zákona v zemi již dávno platného, a kněží byli první, kdo se musili skrývat, aby neupadli do rukou královských úředníků.

Starší se opět ujali slova, jako někdy za krále Vladislava, aby hájili Jednotu, když páni byli před králem kompromitováni. Koncem roku 1547 podali králi suplikaci, aby jich jako pravých křesťanů podobojí šetřil a ujistili jej svou politickou spolehlivostí. Nepořídili, a B. Jirek, jenž byl jako Němec s listy vyslán do Augsburku, kde král i císař právě meškali na říšském sněmu, odnesl své poselství po návratu do Litomyšle několikátýdenním vězením. Byla ostatně bláhová myšlenka, že by co Jednotě prospěla přímá akce u krále a že by se císař, k němuž se zároveň

obrátili, dal získat za přimluvení prohlášených pikartů! Dalším královským mandátem z 20. ledna 1548 měl být *znemožněn veřejný život* českých sborů Jednoty; modlitebny měly být zatlučeny koly, i podomní shromáždění zakázána, kazatelé ať jsou při prvním pokuse o církevní činnost zatčeni. Konsistoř podobojí se dala použít k akci proti Jednotě. Prikázala farářům, aby žalovali na Bratry, neposlechnou-li a nepodřídí-li se příkazu ke vstupu do církve podjednou nebo podobojí. Mandáty byly zasazeny jen Čechy. Protože se Morava nezúčastnila odboje, nebylo zde k persekuci právního důvodu. Těžisko Jednoty se nyní, definitivně, přeneslo na Moravu, kdežto v Čechách byla postižena opravdu citelně, zejména přičteme-li nedávné ztráty, které utrpěla v jihozápadní části země.

Z pánů, kteří Jednotu chránili, ačkoli nebyli jejími členy, byl Jan z *Pernštejna* před králem v nesnázích pro účast na pokuse o odboj a snažil se nyní dokázat svou loyaltitu i tím, že se nestavěl proti královským mandátům, ač prve Bratřím zajišťoval různé výsady. Jinak se čeští páni chovali celkem zdržlivě a mandáty neprováděli zvláště přísně již proto, že měli v Bratrích pracovitě poddané. Ostatně ani Pernštejn nesáhl k hrubému násilí, maje spíše Bratry k tomu, aby na sebe veřejnými shromážděními neupozorňovali.

Větší tíseň svírala potrestané *bratrské pány* a tak i *sborny na jejich majetcích*. Sbor v Boleslavi musil zastavit svou veřejnou činnost, neboť pan Krajír již nebyl vlastním pánem města. Vcelku se tu však Bratři udrželi bez větší újmy. V Brandýse n. O. dal se pan Kostka zastrašit podobně jako někdy jeho předek Jan v době Vladislavově. Nezajal sice, jak mu bylo poručeno, bratrské kněze, aby je poslal do Prahy, ale byl kárán od Augusty, že Bratřím odňal dům, ano že se dal zviklat v důvěrnosti k Jednotě. Zato jeho choť Libuše se osvědčila věrnou Sestrou.

Zle bylo ve *městech králem konfiskovaných*. Tu se na Jednotu valila pohroma za pohromou. Bratrský chrám v Brandýse n. L. byl dán katolíkům. B. Jan Černý se kryl v okolí a odtud sbor posiloval. Turnovský duchovní správce B. Jiří Izrael byl lstí jat a uvězněn v Praze. Ve více městech králem přivlastněných byli